

ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Марчук Л. С.,
аспірант,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
м. Харків, Україна*

Машинобудівна галузь займає провідну роль в промисловості України. Розвиток машинобудівних підприємств залежить від низки факторів, формування яких містить в собі елементи виробничої діяльності, що обумовлює необхідність економічної оцінки інтелектуального потенціалу. Адже за допомогою економічної оцінки відбувається аналіз розвитку та ефективність використання інтелектуального потенціалу промислового підприємства. Такі обставини в свою чергу, потребують створення обґрунтованих науково-методичних підходів щодо оцінки, формування, використання та розвитку інтелектуального потенціалу.

Перспектива входження України до складу Європейського Союзу потребує впровадження досвіду розвинених країн світу стосовно ефективного використання інтелектуальних ресурсів в практику вітчизняних машинобудівних підприємств. З метою більш ефективного використання інтелектуального потенціалу існує необхідність власних розробок щодо практичного інструментарію економічної оцінки[1, с. 110].

Стохастичність є постійним фактором функціонування економічної системи України, тому що розвиток економіки здійснюється через механізм стабілізацій і криз враховуючи зміни зовнішнього середовища та внутрішнього потенціалу. У якості об'єкта економічного дослідження стохастичність являється відносинами між суб'єктами економіки в різноманітних умовах розвитку економічного стану при неповній (недостовірній) інформації стосовно вимірювань кількісних параметрів.

Значення недостовірності (невизначеності) виникають через функціонування таких факторів, як[2, с. 231]:

- Складність у системному дослідженні економічної діяльності;
- Нелінійність характеру створення та розвитку складних економічних систем;
- Ріст невизначеності економічних суб'єктів через трансформаційні перетворення основних економічних категорій, а саме людини, знань, умінь, праці, капіталу, глобалізації.

Згідно досліджень Т. Стюарта та П. Друкера створення інтелектуального потенціалу являється похідною та фактором формування стохастичності. Особливості функціонування інтелектуального потенціалу та факторного стохастичного впливу проявляються в:

- Зростанні динаміки економічних процесів щодо формування інтелектуального потенціалу та його складових нового типу;
- Збільшенні інформаційних обсягів стосовно цінностей, ідей, потреб, мотивів людської діяльності тощо;
- Непрогнозованих наслідках впливу і розвитку науки, передових технологій на життя суспільства та природного середовища в цілому;
- Створенні новітніх віртуальних структур економіки, котрі не були адекватно відображені в науці та інституційних підрозділах через закритість або відсутність інформації щодо їх функціонування.

Ці чинники виявляють необхідність удосконалити методичний підхід до економічної оцінки інтелектуального потенціалу машинобудівних підприємств. Вибір конкретного підходу має пряму залежність від специфіки діяльності підприємства. В методичному підході поетапність дій повністю розкриє ефективність та вплив інтелектуального потенціалу на результативне функціонування підприємства[3, с.87-94].

Економічні показники, що лежать в основі інтелектуального потенціалу машинобудівного підприємства, мають низку специфічних якостей:

По-перше, досі не існує єдиного переліку для кількісно-вимірюваних параметрів, тобто емпіричної системи та не встановлено строгого переліку операцій для проведення оцінки конкретного визначального фактору;

По-друге, короткі спостереження та неточні дані від експериментів значно ускладнюють науковий процес, ставлячи під сумнів результати і значущість проведених досліджень;

По-третє, показники, що заносяться до таблиць баз даних здебільшого представлені в найрізноманітніших шкалах вимірювання: номінальних, грошових, метричних, порядкових тощо;

По-четверте, емпіричні системи вимірів залежні від різних законів розподілу, котрі далекі від теоретичних методів, наприклад, нормального чи рівномірного[, с. 120].

У зв'язку з цим, вирішальним показником для одержання достовірних результатів математичного моделювання оцінки інтелектуального потенціалу на машинобудівному підприємстві є розробка розвинутої системи вихідних даних.

Список використаних джерел:

1. Святоцький О.Д., Крайнів П.П., Прахов Б.Г. Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію/за редакцією О.Д. Святоцького. Київ: Концерн «Видавничий дім», 2004. 128с.
2. Савченко В.А. Управління розвитком персоналу: Навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2002. 351с.
3. Волощук Л.О. Методичні засади та проблеми оцінювання інтелектуальної складової інноваційного розвитку промислового підприємства. Економічний аналіз, 2014. Том 18. №2. С.87-94.
4. Хілуха О.А., Кузьмін О.Є., Ліпич Л.Г. Управління інтелектуальним капіталом машинобудівних підприємств: теоретичні та прикладні положення: монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2014. 200с.